

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS EN
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de
selectieve participatietoelagen leerling**

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 14 februari 2018;
- het begrotingsakkoord van 22 maart 2019 .

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering en context

Op 18 april 2018 werd het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid goedgekeurd, aangenomen door het Vlaams Parlement en op 27 april 2018 werd dit decreet, hierna het groeipakketdecreet genoemd, door de Vlaamse Regering afgekondigd en bekrachtigd.

Met dit decreet, dat tot stand gekomen is als gevolg van de overheveling van de gezinsbijslagen naar de bevoegde deelentiteiten door de zesde staatshervorming, wordt er expliciet voor gekozen om werk te maken van een geïntegreerd gezinsbeleid, waarbij alle kinderen en gezinnen maximaal versterkt en ondersteund worden doorheen hun ontwikkeling. De Vlaamse Regering keurde op 31 mei 2016 de conceptnota "Voor elk kind een Groeipakket op maat" (ref. VR 2016 3105 DOC.0540/1) goed dat de basis vormt voor het groeipakketdecreet.

Het groeipakketdecreet bevat regels voor de toekenning van de gezinsbijslagen en een aantal toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze laatste toelagen worden onderverdeeld in de selectieve participatietoelagen, nl. een overheveling van de schooltoelagen vanuit Onderwijs, en andere, nieuwe toelagen (m.b.t. de deelname aan kinderopvang en kleuteronderwijs) in het kader van het gezinsbeleid.

Voorliggend ontwerpbesluit geeft invulling aan de delegaties die in het voormelde decreet aan de Vlaamse Regering toegekend werden met betrekking tot de selectieve participatietoelagen.

1.2 Artikelsgewijze toelichting

Tabel met rechtsgronden

Artikel in voorliggend ontwerpbesluit	Rechtsgrond in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid
1	Definities
2	artikel 24, tweede lid
3-10	artikel 38, §3
11-19	artikel 24, derde lid
20	artikel 43, §2
21-22	slotbepalingen

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1.

Dit artikel bevat louter definities en behoeft geen verdere uitleg.

Hoofdstuk 2. Nationaliteitsvoorwaarden

Artikel 2.

Artikel 24, eerste lid, 1° van het decreet van 27 april 2018 bepaalt dat er recht kan zijn op selectieve participatietoelagen als de leerling de Belgische nationaliteit heeft of toegelaten of gemachtigd is om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen.

Er zijn momenteel in de toepassing van de school- en studietoelagen enkele categorieën van rechthebbende leerlingen die een uitzondering op dit criterium wordt toegekend (artikel 5, 45° en 9, §3 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap). Het betreft slachtoffers van mensenhandel- of smokkel en niet-begeleide minderjarigen, op basis van een attest van immatriculatie. Daarnaast worden ook pleegkinderen of pleeggasten een uitzondering toegekend, op voorwaarde dat ze langer dan een jaar onafgebroken bij hetzelfde pleeggezin verblijven.

Hoofdstuk 3. Gezinsbegrip

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 3.

Net zoals bij de school- en studietoelagen wordt vertrokken van de woonplaats van het kind, om het gezinsbegrip vorm te geven op basis waarvan de inkomstentoets moet gebeuren.

Woont het kind bij beide ouders, of bij opvoeders die optreden als begunstigde, dan zullen de inkomsten van deze personen mee in rekening worden gebracht. Woont het kind slechts bij een (van beide) begunstigten dan zal het inkomen van deze persoon mee in rekening worden gebracht, alsmede het inkomen van de persoon waarmee deze een gezin vormt, met uitzondering van bloed- en aanverwanten tot en met de derde graad. Er wordt een voorrangregeling bepaald om deze persoon te kunnen bepalen als meerdere feitelijk samenwonende personen in aanmerking komen. Dit is naar analogie naar wat bepaald is in het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag. Ook naar analogie met voormeld besluit wordt een overzicht van de bewijsmiddelen om feitelijke gezinsvorming aan te tonen of te weerleggen opgenomen.

Afdeling 2: Gehuwde leerling

Artikel 4.

Er wordt met dit artikel bepaald wat verstaan moet worden onder het begrip gehuwde leerling. Er wordt eveneens bepaald met welke inkomsten er rekening moet worden gehouden, naar analogie met wat bepaald is in artikel 3, §2 van voorliggend ontwerpbesluit.

Afdeling 3: Zelfstandige leerling

Artikel 5.

Er wordt met dit artikel bepaald wat verstaan moet worden onder het begrip zelfstandige leerling, naar analogie met wat in artikel 57, §3, 1° en 2° van het decreet van 27 april 2018 werd bepaald. Er wordt eveneens bepaald met welke inkomsten er rekening moet worden gehouden, naar analogie met wat bepaald is in artikel 3, §2 van voorliggend ontwerpbesluit.

Afdeling 4: Alleenstaande leerling

Artikel 6.

Er wordt met dit artikel bepaald wat verstaan moet worden onder het begrip alleenstaande leerling. Er wordt eveneens bepaald met welke inkomsten er rekening moet worden gehouden, naar analogie met wat bepaald is in artikel 3, §2 van voorliggend ontwerpbesluit.

Hoofdstuk 4. Inkomsten van het gezin

Artikel 7.

Met dit artikel wordt bepaald welke inkomsten van het gezin worden meegerekend in de bepaling van de gezinsinkomsten. Deze inkomsten zijn analoog aan hetgeen bepaald werd met in het voormelde besluit van 21 september 2018, meer bepaald in artikel 4.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt de regels inzake de vaststelling van het inkomen in het buitenland of bij een Europese of andere internationale instelling. Deze worden vastgesteld op basis van attesten uitgereikt door een buitenlandse belastingdienst, of bij gebrek daaraan door de werkgever, dienst of instelling.

Artikel 9.

Met dit artikel wordt bepaald dat indien de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort de maximuminkomensgrens niet overschrijdt, de leerling als rechthebbend op een toeslag wordt beschouwd.

Artikel 10.

Het kadastraal inkomen van het gezin wordt gewogen. Deze weging is dezelfde als deze die gebruikt wordt in artikel 5 van het voormelde besluit van 21 september 2018.

Hoofdstuk 5. Automatische procedure

Artikel 11.

De selectieve participatietoelagen worden in beginsel automatisch toegekend. Net zoals in de huidige toepassing van de schooltoelagen wordt het onderzoek ten vroegste 1 augustus opgestart en ten vroegste uitbetaald de laatste maandag voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Artikel 12.

Bij de automatische procedure wordt uitgegaan van het meest recente aanslagbiljet zoals dat gekend op het ogenblik van de start van het schooljaar, namelijk het aanslagbiljet van het kalenderjaar twee jaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin het schooljaar start. Ook de niet-belastbare inkomsten en de kadastrale inkomsten hebben betrekking op hetzelfde kalenderjaar als het aanslagbiljet. Daarbij wordt rekening gehouden met de meest recente gezinssamenstelling. Indien de aanslag wordt herzien, wordt hier natuurlijk rekening mee gehouden.

Daarnaast wordt nog bepaald dat niet-belastbare inkomsten worden vastgesteld aan de hand van databanken of attesten van werkgevers, diensten of instellingen en welke attesten met het aanslagbiljet kunnen worden gelijkgesteld.

Artikel 13.

Dit artikel bepaalt onder welke voorwaarden kan afgeweken worden van het in het aanmerking te nemen kalenderjaar uit het voorgaande artikel. Het is immers voor de opgesomde personen (slachtoffers van mensenhandel en personen met buitenlandse nationaliteit) die recent (in de loop van of na het in aanmerking te nemen jaar) in België zijn toegekomen, zeer moeilijk of onmogelijk om hun inkomsten te bewijzen aan de hand van een aanslagbiljet (Belgisch of anders). Men kan dan rekening houden met meer recente inkomsten.

Artikel 14.

Dit artikel stelt, overeenkomstig hetgeen bepaald werd in artikel 10 van het voormelde besluit van 21 september 2018, dat aan het begin van het toekenningsjaar niet enkel wordt geëvalueerd of de selectieve participatietoeslag voor dat toekenningsjaar kan toegekend worden, maar dat eveneens het kalenderjaar waarop de inkomsten van toepassing zijn, zal gecontroleerd worden. In de praktijk gaat het dus om het kalenderjaar twee jaar voor het huidige kalenderjaar. Indien blijkt dat de inkomsten van dit kalenderjaar onder de inkomensgrens liggen, zal de selectieve participatietoeslag voor de toekenningsperiode waarvoor hij nog niet werd uitbetaald, geregulariseerd worden. Deze regularisatie is billijk aangezien sommige gezinnen wiens selectieve participatietoeslag geweigerd werd op basis van de automatische procedure, ten onrechte geen gebruik zullen maken van de alarmbelprocedure, zodat automatische rechtentoekenning mogelijk wordt.

Hoofdstuk 6. Alarmbelprocedure

Artikel 15.

Indien er op basis van de automatische procedure geen recht kan vastgesteld worden op een selectieve participatietoeslag, maar de betrokken gezinnen wel degelijk een daling in het inkomen hebben gekend, kunnen zij beroep doen op de alarmbelprocedure om alsnog het recht op een selectieve participatietoeslag te kunnen verzekeren. Zij dienen daartoe aan te tonen hun inkomen, op basis van bewijsmiddelen van minstens 6 maanden in het kalenderjaar waarin het schooljaar is gestart, onder de van toepassing zijnde inkomensgrenzen ligt.

Artikel 16.

Ook hier geldt hetgeen wat werd opgenomen onder artikel 14 van voorliggend ontwerpbesluit en wordt verwezen naar de uiteenzetting bij dit artikel.

Hoofdstuk 7. Procedurele voorwaarden

Artikel 17.

Dit artikel bepaalt dat op verzoek van de meerderjarige leerling of de wettelijke vertegenwoordiger de selectieve participatietoeslag kan uitbetaald worden aan een openbare instelling die de persoon aan wie wordt uitbetaald, begeleidt ter bescherming van diens financiële belangen.

Artikel 18.

Als een leerling aangeeft dat hij gehuwd, zelfstandig of alleenstaand is, maar in realiteit deel uitmaakt van een andere gezinsconstellatie, worden de gegevens over de betrokken inkomsten niet meegedeeld aan de leerling, dit vanuit redenen van privacy.

In het kader van de geschillencommissie waarbij men ten volle de kans moet hebben op een deugdelijk beroep, wordt het betrokken inkomen wel degelijk meegedeeld aan deze leerling.

Artikel 19.

Hoewel de selectieve participatietoelagen zoveel mogelijk automatisch zullen worden toegekend, zullen vooral ouders wiens kinderen niet in Vlaanderen wonen en bijgevolg niet automatisch kunnen worden gedetecteerd via het rijksregister, bij een eerste aanvraag vaak gebaat bij de mogelijkheid om toch nog een aanvraag in te dienen. Hiertoe worden in dit artikel de nodige bepalingen getroffen.

Hoofdstuk 8. Inkomensgrenzen**Artikel 20.**

Met dit artikel worden de minimum- en maximuminkomensgrenzen vastgelegd, rekening houdende met het overeenkomstige puntenaantal.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen**Artikel 21-22**

Deze artikelen behoeven geen verdere toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**2.1 Financiële weerslag van het voorstel (en vereiste kredieten)**

De beleidsuitgaven in het kader van de selectieve participatietoelagen worden geraamd op 115,6 miljoen EUR. Het betreft hier de voorziene uitgaven voor de selectieve participatietoelage basisonderwijs (kleuteronderwijs en lager onderwijs) en secundair onderwijs. Dit bedrag past volledig binnen het budgettair kader, zoals dat werd vastgelegd in de conceptnota "Voor elk kind en elk gezin een Groeipakket op maat" (ref. VR 2016 3105 DOC.0540/1). De bepalingen in voorliggend BVR stroken met de aannames die werden gehanteerd bij de simulaties m.b.t. selectieve participatietoelage in dit kader.

De middelen zijn vervat in de 3.860.450 KEUR uitgavenkredieten die zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GFD2QX-IS, volgens de begroting BO2019 en bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 21 december 2018.

2.2 Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 14 februari 2019.

2.3 Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 22 maart 2019.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019/37 van 24 januari 2019.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de selectieve participatietoelagen leerling;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN